

СИГУРНОСТ ВСЕКИ ДЕН

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Смесена система, предложена от Великобритания, за обозначаване на етикетите на храните с цветово кодиране и данни за хранителната информация е подложена на дискусия в ЕС

С цел подобряване на **информирания избор** на потребителите и в търсене на повишаване на **ефективността на мерките** относно борбата със **затлъстяването** и наднорменото тегло, Министерството на общественото здраве на Великобритания предлага да се въведе т.нар. **хибридна (смесена) система за етикетирание** на хранителните стоки. Тя съчетава цветово кодиране (*трицветна скала, подобна на светлинната сигнализация на уличното движение – червено, жълто и зелено*) с представяне на процента от дневните референтните стойности на **мазнините** (*и в частност наситените мазнини*), **сол и захар**, в съответствие с препоръките на Министерството на общественото здраве и на изискванията на член 35 от Регламент 1169/2011 на ЕС. В допълнение – двойното обозначаване на етикетите ще е за 100 грама, а не както до момента – на порция.

Предвидено като **доброволно споразумение** между правителството и всички **заинтересовани страни**, което да се прилага само от операторите на храни, които решат да го подпишат, предложената "светофарна" система при етикетирането на храните е насочена главно към **класифицирането им по показател здравословност** – здравословните продукти ще са обозначени със зелен цвят, а жълто и червено ще се среща по етикетите на храни, които са по-малко здравословни (*в конкретния случай – съдържащите повече захар, мазнини и сол – таблица 1*).

Таблица 1. Стойности за различните цветове в предложеното „светофарно“ етикетирание

За 100 грама продукт	Ниско съдържание – здравословно	Средно – за умерена консумация	Високо – за консумиране в редки случаи
Захар	5 грама или по-малко	5,1 – 15 грама	Повече от 15 грама
Мазнини	3 грама или по-малко	3,1 – 20 грама	Повече от 20 грама
Наситени мазнини	1,5 грама или по-малко	1,6 – 5 грама	Повече от 5 грама
Сол	0,30 грама или по-малко	0,31 – 1,5 грама	Повече от 1,5 грама

При обсъждането на тази система на 4 октомври в рамките на **Постоянния комитет по хранителната верига и здравеопазване на животните**, и на 29 октомври в рамките на **експертна група на Комисията по хранителна информация, предназначена за потребителите**, са изказани съображения срещу въвеждането на подобна смесена система на етикетирание в една или

повече държави-членки на ЕС. Опасенията са, че тази практика може да генерира негативни ефекти в следните направления:

- **Свободното движение на стоки във вътрешния пазар на ЕС** – неизбежно ще се появят предпочитания в това отношение, което би поставило неетикетираните по тази система храни (или *етикетираните като „нездравословни“*) в неконкурентно положение. И още – тъй като смесеното етикетиране няма да се извършва според хармонизирани изисквания, то останалите държави-членки могат да приемат различни доброволни схеми за етикетиране, което може да доведе до разпокъсване на вътрешния пазар (*Регламент 1169/2011 ЕС* *указва, че всяко допълнително етикетиране трябва да бъде обективно, недискриминационно и не трябва да създава пречки пред свободното движение на стоки*);
- **Търговията и реномето на традиционни регионални марки (качествени хранителни продукти)**, признати от ЕС – някои от тях могат да получат например червен етикет (*сирена, шунки, месни деликатеси, мед, конфитюри, компоти*), което да отблъсне потребителите, което неминуемо ще се отрази на заетите в сектора, произвеждащи такива продукти и поддържане на традиционната марка;
- **Коректност на здравната информация за потребителите** – счита се, че сигналното обозначаване ще лиши потребителите от възможността да вземат **обективно информирано решение** за консумация на дадени продукти, което би следвало да се случва след детайлно запознаване с хранителните стойности. Много потребители ще бъдат обезкуражени да купуват продуктите, етикетираны с червено, въпреки че информацията, предлагана от "светофарната система" е **опростена и не отчита** как различните хранителни продукти се комбинират в една здравословна диета (*например, считаната за здравословна по редица показатели средиземноморска диета съдържа продукти, които по предложената система биха били етикетираны с „червено“*). В обратния случай също би могло да се стигне до объркване сред потребителите – посредством вземането на решения, създаващи фалшиво чувство на сигурност при **неограничена консумация на „зелени“ храни**.

По желание на представителя на Италия в посочените заседания, въпросът с разрешаването на смесената система за **етикетиране следва да се отпрати по компетентност** към отговорните институции в ЕС по отношение на потребителските въпроси, конкурентоспособността, заетостта, социалната политика, здравеопазването и земеделието, за да се установи дали инициативата на Великобритания може да доведе до дискриминация и пречки за вътрешната търговия на ЕС, в нарушение на членове 34 до 36 от Договора за ЕС.

Георги Балджиев,
Център за оценка на риска към БАБХ
28.11.2013 г.